

Dia Mundial de l'Ictus 2022: "Els minuts poden salvar vides"

Nota de premsa

28 d'octubre de 2022

"L'èxit en l'abordatge de l'ictus no només consisteix en la supervivència del pacient, sinó en que tingui la màxima qualitat de vida"

- Així ho afirma el Dr. Joan Martí-Fàbregas, cap de la Unitat d'Ictus del Servei de Neurologia de Sant Pau, qui afegeix que *"el temps és cervell i cada minut compta"*
- Sant Pau destaca pel seu circuit d'Urgències i la Comissió multidisciplinària d'Ictus enfocada a la millora dels circuits del tractament i diagnòstic. És un dels hospitals amb millors temps de resposta, millors resultats clínics i amb menys mortalitat de tot Catalunya
- Forma part del protocol CODI ICTUS de Catalunya i des de 2020 està acreditat com a centre d'alta complexitat ("Stroke Center") en ictus per la Societat Europea d'Ictus.
- A banda de l'activitat assistencial, Sant Pau també realitza recerca amb dos grups d'investigació focalitzats en ictus per generar nou coneixement i activitats de docència
- Cada any, més de [13.000 catalans tenen un ictus](#). Avui, aquesta malaltia és la primera causa de discapacitat i la segona causa de mort al món

Barcelona, 28 d'octubre de 2022.- *"El temps és cervell"*, afirma el Dr. Joan Martí-Fàbregas, cap de la Unitat d'Ictus del Servei de Neurologia de Sant Pau. Una frase que va en línia amb el lema del Dia Mundial de l'Ictus d'enguany: Els minuts poden salvar vides, però amb el missatge de que *"l'èxit en ictus no només és sobreviure, sinó fer-ho amb qualitat de vida, de manera que els pacients tornin a ser funcionalment independents"*. Per això són cabdals la informació i les campanyes a la població per saber-ne identificar els primers símptomes i sol·licitar atenció mèdica urgent, rebre els tractaments apropiats a la fase aguda, l'ingrés en Unitats d'Ictus amb un equip de professionals multidisciplinari. També cal remarcar que l'ictus es pot prevenir, i tenim mesures per la prevenció primària i també en la prevenció secundària de l'ictus. Tant la prevenció com el tractament de la fase aguda són d'especial importància donat que l'ictus és la primera causa de discapacitat i la segona de mort.

Imatges i vídeo de recurs: <https://flic.kr/s/aHBqjAcFnA>

Cal considerar l'ictus com una emergència mèdica tractable. *"Quant més aviat arriba el pacient a l'Hospital, més podem fer per ell. Hem de poder revertir el procés i evitar possibles seqüeles*

per assolir una màxima capacitat de recuperació, és a dir, que el pacient torni a fer tot el que feia abans a nivell laboral, social, personal... Sobreviure no és un èxit, sí fer-ho amb qualitat de vida. Per això la població, des del mateix malalt fins a la seva família, els companys de feina... tothom ha de saber identificar els símptomes de sospita d'ictus", segons el Dr. Martí-Fàbregas.

*"El millor tractament aplicable per a tots els malalts és l'ingrés en una **Unitat d'Ictus**, com la que tenim a Sant Pau, igual que els malalts amb infart agut de miocardi ingressen en una Unitat Coronària. Està demostrat que això serveix per canviar l'evolució dels malalts".* A més, l'Hospital té una **Comissió Multidisciplinària de l'Ictus**, de manera que els professionals dels diferents Serveis i àmbits de tractament avaluen els casos un a un i proposen accions de millora que més tard es posen en pràctica en casos reals. Això ha permès avenços en la rapidesa d'administració de tractaments, esdevenint un dels hospitals amb millor temps de resposta i resultats clínics i un protocol compartit de derivació de pacients procedents del Sistema de Salut d'Andorra.

El **Dr. Martí-Fàbregas** destaca que *"un element clau en l'abordatge de l'ictus és el treball multidisciplinari i coordinat entre els professionals"* de Neurologia, Urgències, Anestèsia, Neuroradiologia, Radiologia Intervencionista, Infermeria quirúrgica, Infermeria d'Urgències, Fisioteràpia i Rehabilitació, Logopèdia, trasllat, i l'estreta col·laboració amb el Servei d'Emergències Mèdiques de Catalunya (SEM).

Sant Pau també participa en el **Codi Ictus**, el protocol d'actuació urgent del Sistema de Salut Públic de Catalunya que comprèn una xarxa de dispositius assistencials per donar una atenció immediata i adequada als pacients amb sospita d'ictus. Hi participen 29 hospitals.

Prevenició primària, però també secundària

L'ictus és el resultat d'una alteració de la circulació de la sang al cervell. Es classifiquen en ictus isquèmic (quan és degut a una obstrucció arterial i l'arribada de la sang a una zona del cervell s'altera i provoca que les cèl·lules cerebrals de l'àrea afectada morin per manca d'irrigació sanguínia), i ictus hemorràgics (quan es trenca una artèria i s'acumula la sang en forma d'un hematoma a l'interior del cervell).

Es calcula que 1 de cada 6 persones tindrà un ictus en algun moment de la seva vida. Aquesta malaltia és més freqüent en homes, però més mortal en dones – en elles és la primera causa de mort per sobre dels 65 anys i, en ells, la tercera per sobre dels 75 anys.

A l'hora de prevenir-lo, hi ha una sèrie de factors no modificables, com l'edat i la genètica, per exemple, però també n'hi ha d'altres que podem canviar, com la hipertensió arterial, la diabetis, el sedentarisme, l'augment de colesterol, l'obesitat, el tabaquisme... *"La feina comença quan donem d'alta els malalts amb ictus i tornen a casa seva, intentar que no tinguin un segon episodi"*.

Segons el **Dr. Martí-Fàbregas**, *"afortunadament tenim tractaments molt eficaços en la fase aguda, de reperfusió, que tornen a enviar sang al teixit que s'ha quedat sense circulació com a conseqüència de l'ictus. Utilitzem fàrmacs com la trombòlisi intravenosa o altres que administrem de forma endovascular, com la trombectomia mecànica en la fase aguda"*.

Una trajectòria llarga i consolidada també en recerca i docència

Com a Hospital terciari, Sant Pau no només fa assistència, sinó que també duu a terme activitat de recerca, per generar nous coneixements que millorin el pronòstic dels pacients, i docència, per transmetre aquests coneixements a les noves generacions de professionals.

En investigació l'Institut de Recerca de l'Hospital de Sant Pau, té dos grups: [Malaltia Vasculard Cerebral](#) i [Farmacogenòmica i Genètica Neurovascular](#).

El primer, dirigit pel **Dr. Martí-Fàbregas**, lidera estudis en ictus isquèmic: beneficis i riscos de la trombòlisi intravenosa; beneficis i riscos del tractament endovascular (trombectomia mecànica), maneig de la pressió arterial post-trombectomia, circulació col·lateral en el pacient amb oclusió de gran vas, paper de les estatines en l'ictus isquèmic i hemorràgic; cèl·lules progenitores endotelials en ictus, vulnerabilitat de la placa carotídea ateroscleròtica; monitoratge no invasiu del flux cerebral amb mètodes òptics aplicats. També en hemorràgia intracerebral: prevenció de l'hemorràgia cerebral per anticoagulants; rellevància de l'edema perihematoma, influència de la microbiota, factors associats al creixement de l'hematoma, influència del tipus d'hospital i altres aspectes logístics en els resultats clínics.

El segon, que lidera el **Dr. Israel Fernández**, es focalitza en estudis genètics i epigenètics de l'ictus, participa en diversos consorcis internacionals i coordina un consorci estatal sobre el mateix tema que engloba el treball d'uns 15 hospitals i centres de recerca de l'Estat. Un dels darrers estudis publicats, en la revista *Clinical Epigenetics*, ha analitzat possibles canvis epigenètics que expliquin perquè no tots els pacients pateixen les mateixes alteracions neurològiques i la mateixa evolució. El treball conclou que podria ser degut a alteracions en la metilació d'un gen anomenat *EXOC4*, implicat en el procés conegut com a excitotoxicitat, pel qual les neurones són danyades i destruïdes en l'ictus.

El grup està duent a terme diversos projectes en el vessant farmacogenètic, sobre fàrmacs que s'utilitzen per prevenir l'ictus o per millorar la resposta dels pacients. L'equip està investigant si hi ha factors de risc genètic associats a l'evolució d'aquests pacients després de l'administració d'aquests fàrmacs i d'altra banda s'investiga sobre els factors genètics que predisposen a una resposta als fàrmacs que serveixen per prevenir l'aparició d'altres ictus en el mateix pacient.

Més informació:

Abraham del Moral Pairada

Cap de premsa

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau

adelmoralp@santpau.cat

T. 935 537 830 / M. 646 391 548

www.santpau.cat

@HospitalSantPau